

Εὐλογημένο νᾶνε, ἐλλά, τὸ χῶμα ποῦ σὲ τρέφει
 κ' εὐλογημένο τὸ νερὸ ποῦ πίνεις ἀπ' τὰ νέφη
 κ' εὐλογημένος τρεῖς φορὲς Αὐτὸς ποῦ σ' ἔχει στείλει
 γιὰ τὸ λυχνάρι τοῦ φωχοῦ, γιὰ τ' ἄγιον τὸ καντήλι!
 Δὲν εἶσαι σὺ περήφανη σὰν τ' ἄλλα καρποφόρα
 ποῦ βιαστικά, ἀνυπόμονα δὲν βλέπουνε τὴν ὥρα
 πότε μὲ τ' ἀνθολούλουδα τοὺς κλώνους νὰ σκεπάσουν
 καὶ μὲ μιὰ πρόσκαιρη ὠμορφιὰ τὰ μάτια νὰ ξιππάσουν.
 Ἐσὺ εἶσαι πάντα ταπεινή, πάντα δουλεῦτρα σκύβεις
 μ' ὅλα τὰ πλούτη ποῦ κρατεῖς, μ' ὅλο τὸ βιὸς ποῦ κρύβεις·
 γι' αὐτὸ ἀπ' τὰ πρῶτα νειᾶτα σου ποῦ τὰ φιλοῦν οἱ ἀνέμοι
 ὥς τὰ βαθειὰ γεράματα ποῦ τὸ κορμί σου τρέμει
 καὶ γέρνει κάθε σου κλαδί καὶ κάθε παρακλάδι,
 μέσα στὸν κόυφιο σου κορμὸ δὲν σοῦλειψε τὸ λάδι.

ΙΩΑΝΝΗΣ ΠΟΛΕΜΗΣ

Ο ΜΑΕΣΤΡΟΣ

(Συνέχεια)

Ὁ σιὸρ Μᾶρκος, ὁ διευθυντὴς τῆς ἀστυνομίας, εἶχε μάθη τελευταῖος ἀπ' ὅλους τὰ διατρέχοντα, διότι, μαθημένος ὡς φιλόμουσος Κορφιάτης, νὰ φεύγῃ ἀπὸ τὸ θέατρο τὰ μεσάνυχτα καὶ νὰ συζητῇ ἔπειτα μία-δύο ὥρες σοβαρότατα εἰς τὴν Σπανιάδα του κατὰ πόσον ἡ *πρίμα*, ὁ *τενόρος* καὶ τὰ *κόρα* ἔτραγούδησαν καλὰ ἐκεῖνο τὸ βράδυ, συνήθιζε νὰ κοιμᾶται ἕως τὰς δέκα τὸ πρωῒ ἐπάνω-κάτω καὶ ἀκολουθῶς νὰ πηγαίνει εἰς τὴν Ἀστυνομίαν του, ὅχι διότι δὲν ἦτον ἄνθρωπος τοῦ καθήκοντος—ὁ Κερκυραῖος εἶναι ὁ περισσότερον εὐσυνείδητος καὶ ὁ ἀκριβέστερος ὑπάλληλος τοῦ Ἑλληνικοῦ Κράτους—ἀλλὰ διότι ἐκεῖνα τὰ χρόνια εἰς τὴν Κέρκυραν φόνοι, κλοπαί, ἀκόμη καὶ μικροκαυγάδες ἦσαν σπάνιο πρᾶγμα. Ἐκτάκτως λοιπὸν τὴν ἡμέραν ἐκείνην τὸν ἐξύπνησε κάποιος κλητῆρας κατὰ μίαν ὥραν ἐνωρίτερα εἰδοποιήσας αὐτὸν ὅτι μεγάλο συλλαλητήριον γίνεται εἰς τὴν Σπανιάδα καὶ ὅλοι φωνάζουν κατὰ τῆς Κυβερνήσεως καὶ τοῦ σιὸρ

Τζώρτζη. «Τοῦ σιὸρ Τζώρτζη!» Αὐταὶ αἱ τρεῖς λέξεις κυρίως οἰσθηλάτισαν τὸν σιὸρ Μᾶρκον, καὶ πρώτην φορὰν εἰς τὴν ζωὴν του ἔφυγε τρεχάτος ἀπὸ τὸ σπῆτι του χωρὶς νὰ θυσιάσῃ τρία τέταρτα διὰ νὰ ρουφήσῃ μακάρια τὸν καφέ του καὶ καπνίσῃ τὸ μυρωδάτο ποῦρό του, ὅπως συνήθιζε. Ὅταν λοιπὸν τὸν ἐμάτιασε ὁ Ἀλμπίνης, ὁ Λιναρᾶς καὶ οἱ περὶ αὐτούς, ὅλοι ἔτρεξαν κατ' ἐπάνω του. Ὁ σιὸρ Μᾶρκος ἀτάραχος ἀλλὰ δύσθυμος διὰ τὸν ὕπνον ποῦ ἔχασε, ἐκύτταξε αὐστηρὰ τὸν Ἀλμπίνην καὶ τοῦ ἐκίνησε τὸ κεφάλι ἐρωτῶν συνθηματικῶς τί τρέχει, ὁ δὲ ὑπαστυνόμος, ξεχάσας νὰ δώσῃ ἀναφορὰν τῶν συμβαινόντων, τοῦ ἐφώνησε: «*Impossibile!* δὲν εἶν' ἀλήθεια, σιὸρ Μᾶρκέ μου;»

— Τί πρᾶμα, μωρὲ Ἀλμπίνη;

— Μὲ πάψανε, Μᾶρκέ μου! ἐπρόλαβε νὰ παντήσῃ σχεδὸν κλαίων ἀντὶ τοῦ ὑπαστυνόμου ὁ Λιναρᾶς.

— *Impossibile*, μαέστρε μου! Ἔχει δίκιο

ὁ Ἀλμπίνης! *Impossibile*, σοῦ λέω, ξαναεἶπε παραφερόμενος ὁ διευθυντὴς χωρὶς νὰ τὸ θέλῃ, αὐτὸς ὁ ψυχρότατος Κερκυραίων ἀπάντων. Σὲ πάψανε; *Impossibile*, μὰ τὸν Ἅγιον! ἐξηκολούθησε ἀγριώτερος ἀκόμη καὶ τινάζων δεξιὰ καὶ ἀριστερὰ τὸ κεφάλι του σὰν νὰ τὸν ἐπείραζε ἐπίμονη ἀλογόμυγα. Καὶ τί θὰ γίνη ἡ στρατιωτικὴ μας μουσικὴ χωρὶς ἐσένα;

— Τὴν διαλύσανε κι αὐτὴν! ἐφώναζαν τότε ὅλοι ἐν χορῶ.

— Χά! χά! χά! ἐγέλασε εἰρωνικὰ ὁ σιὸρ Μᾶρκος. Χά! χά! χά! Ἐτρελλαθήκατε χωρὶς ἄλλο! Ὁ σιὸρ Τζώρτζης μὴν θάδινε τὴν παραίτησί του καλύτερα ἀπὸ ὑπουργὸς κι ἀπὸ βουλευτὴς κι ἀπὸ Ἕλληνας παρὰ νὰ τοῦ διαλύσουνε τὴ μουσικὴ τῆς πατρίδας του. *Impossibile*, καλέ, μαέστρε μου.... Σὲ γέλασανε! Κάποιος ἐχθρὸς ἀπὸ τὸ κόμμα μας θὰ σοῦ τό'πε γιὰ νὰ πολεμήσῃ τὸ σιὸρ Τζώρτζη μας.... *Impossibile*, μὰ τὸν Ἅγιον....

— Μωρὲ μου τό'πε ὁ καπετὰν Φρούραρχος, Μᾶρκέ μου, καὶ μὲ διάταξε κι ὅλα, ὁ Ταμπορ-λονιάκαρας, νὰ διαλυθῶ κ' ἐγώ....

— Ὡ νὰ πάρῃ ὁ διάλογος τὴν οἰκουμένη ὅλη! Μωρὲ στάλῃθαι τὸ λές, μαέστρε; *Impossibile*, μάτια μου! *Impossibile*, σοῦ λέ-ω! Πάμετε ὅλοι στὸ τηλεγραφεῖο νὰ τηλεγραφήσουμε στὸ σιὸρ Τζώρτζη νὰ μᾶς πῇ τὴν ἀλήθεια! Νὰ δῆς πὼς εἶναι, ψέμματα!... *Impossibile*, καλέ!... Πάμετε, μωρὲς παιδιά!...

— Πάμετε! πάμετε! ἐφώναζαν ὅλοι.

Καὶ τὸ πλῆθος ἐκεῖνο ἔχον ἐπὶ κεφαλῆς τὸν διευθυντὴν τῆς Ἀστυνομίας καὶ δεξιὰ καὶ ἀριστερὰ ἀπειλητικούς τὸν μαέστρον καὶ τὸν Ἀλμπίνην, ἤρχισαν νὰ διενθύνωνται πρὸς τὸ τηλεγραφεῖο κατασυχυρισμένοι, χειρονομοῦντες, συζητοῦντες, φωνάζοντες καὶ διαμαρτυρόμενοι ὡς βιοπαλαισταὶ προβαίνοντες εἰς θορυβώδη διαδήλωσιν κατὰ τῶν προϊσταμένων των, διότι ἄδικα καὶ παρὰ ὅλα τοὺς ἔπασαν ἀπὸ τὴν ἐργασίαν των καὶ τοὺς ἄφησαν, αὐτοὺς καὶ τὰ παιδιά των καὶ τὰς γυναῖκάς των, εἰς τοὺς δρόμους. Ἐπὶ γαίαναι λοιπὸν κατ' αὐτὸν τὸν τρόπον εἰς τὸ τηλεγραφεῖον, ὅταν, λίγο πρὶν νὰ φθάσουν, ἕνας ἀστυνομικὸς ὑπάλληλος καταἰθρομένος ἐπλησί-ασε τὸν διευθυντὴν τῆς Ἀστυνομίας καὶ τοῦ ἐφώναξε:

— Σιὸρ-Μᾶρκε! σιὸρ Μᾶρκε! στὸ τελωνεῖο ἕνας Τοῦρκος πλοίαρχος ἀπὸ τὴν Προέβεζα σκότωσε κάποιον ναῦτη του καὶ τοὺς ἔφεραν καὶ τοὺς δύο στὴν Ἀστυνομία καὶ καρτεροῦν τὴν ἀφεντιά σου νὰ κοπιᾷση!

— Ἄς καρτεροῦν, διάλογος μέσα τους! ἐμουρμούρισε ἀφρηνημένος κατ' ὀλοκληρίαν ὁ σιὸρ Μᾶρκος. Δὲν βλέπεις, μωρέ, ποῦ μᾶς διαλύσανε τὴ στρατιωτικὴ μουσικὴ καὶ πάψανε καὶ τὸ μαέ-στρο μας;

Καὶ ἡ ἐρώτησις αὕτη τόσον ἐξέπληξε καὶ τὸν ἀστυνομικὸν ἐκεῖνον ὑπάλληλον, ὥστε ἀφήσας καὶ αὐτὸς νὰ τὸν περιμένουν καὶ ὁ κακοῦργος πλοίαρχος καὶ ὁ σκοτωμένος ναῦτης, παρηκολούθησε σοβαρώτατος τὴν διαδήλωσιν. Ὅταν τέλος ἔφθασαν εἰς τὸ τηλεγραφεῖον, ἐσύνταξε ὁ σιὸρ Μᾶρκος τὸ τηλεγράφημα ἰταλιστί, μόνον καὶ μόνον διὰ νὰ τὸ καταλάβῃ καλύτερα ὁ σιὸρ Τζώρτζης ὡς βαθὺς γνώστης τῆς γλώσσης τοῦ Δάντη καὶ τοῦ Βέρδη. Τὸ τηλεγράφημα ὅμως ὁ διευθυντὴς τῆς Ἀστυνομίας δὲν τὸ ἐξαπέ-στειλε κατ' εὐθείαν εἰς τὸν Θεοτόκην του, ἀλλὰ εἰς ἕνα Κερκυραῖον ἀριστοκράτην, τὸν Λαμάρμοραν, διαμένοντα εἰς Ἀθήνας τότε καὶ θερμὸν φίλον καὶ θαυμαστήν καὶ τῆς πολιτικῆς δεινότητος τοῦ σιὸρ Τζώρτζη καὶ τῆς μουσικῆς τέχνης τοῦ μαέστρου Λιναρά. Τοῦτον λοιπὸν τὸν Λαμάρμοραν ἐπεφόρτισε ὁ σιὸρ Μᾶρκος νὰ δεῖξῃ ἀμέσως τὸ τηλεγράφημα εἰς τὸν ἑσοχὸν συμπολίτην του. Τὰς προφυλάξεις δὲ αὐτὰς ἔλαβε ὁ Ἀρχιαστυνόμενος μόνον καὶ μόνον διὰ νὰ προξενήσῃ μεγαλυντέραν ἐντύπωσιν ἢ εἰδήσις εἰς τὸν Θεοτόκην του, ὅταν θὰ τοῦ τὴν ἀνήγγελλε μὲ πίκραν καὶ μὲ πάθος φλογερὸν ὁ Λαμάρμορας, διότι ὁ σιὸρ Μᾶρκος ἐφοβεῖτο πολὺ μῆπως ὁ σιὸρ Τζώρτζης του μὲ τὰ βάσανα τῆς πολιτικῆς ποῦ τραβοῦσε λάβῃ τὸ τηλεγράφημα εἰς στιγμὴν ἀκατάλληλην καὶ δὲν χαλάσῃ τὸν κόσμον ἀμέσως—ὅπως ἦτο χαθῆκόν του βέβαια ὡς φιλομούσου Κερκυραίου, καὶ τί Κερκυραίου!—διὰ τὸ ζήτημα τῆς μουσικῆς τῆς πατρίδος του. Τὸ περίφημο λοιπὸν τηλεγράφημα εἶχε ὡς ἑξῆς ἐπάνω-κάτω μεταφραζόμενον: «Φρούραρχος ἐδι-άλυνε στρατιωτικὴ μουσικὴ κ' ἔπαψε ἑσοχὸ μαέ-στρο μας. Ἐχει τέτοια διαταγὴ ἢ τό'καμε γιὰ νὰ ἱκανοποιήσῃ παναπὶ τὰ τζομπάνικα αἰσθημάτων του; Λαὸς θηριό, ἀπάντησις πληρωμένη.» Δυ-

στυχῶς ἡ πληρωμένη ἀπάντησις ἐδικαίωσε τὸ
 διάβημα τοῦ Φρουράρχου, ἐβεβαίωσε ὁμῶς ὅτι
 θὰ καταβληθῇ κάθε προσπάθεια πρὸς ἀνασύ-
 στασιν τῆς μουσικῆς τῆς Κερκυρας τουλάχιστον.
 Ἐννοεῖται ὅτι, ἕως νὰ φθάσῃ τηλεγραφικῶς ἡ ἀ-
 πάντησις, ὅλη ἡ Κερκυραὲς γνώριζε πλέον τὸ πραξι-
 κόπημα τῆς Κυβερνήσεως, καὶ εἰς ὅλα τὰ κέν-
 τρα καὶ εἰς ὅλας τὰς γωνίας τὸ ζήτημα τῆς ἡμέ-
 ρας ἦτον ἡ διάλυσίς τῆς στρατιωτικῆς μουσικῆς,
 ἡ ὁποία, παιανίζουσα ὅλο τὸ ἔτος σχεδὸν τρεῖς τῆς
 ἐβδομάδος εἰς τὴν Σπανιάδα, ἐν ᾧ ἦτον ἡ μόνη
 διασκεδάσις τοῦ πτωχοῦ λαοῦ, ἦτο καὶ μία ἀπὸ τὰς
 πρώτας διασκεδάσεις καὶ αὐτῶν τῶν πλουσίων
 ἀκόμη. Ὅταν λοιπὸν ἐμαθητεύθῃ ἡ ἐξ Ἀθηνῶν
 ἀπάντησις, μαύρη καὶ γενικὴ κατήφεια ἐκυρί-
 ευσε τοὺς ἐκ φύσεως εὐθύμους Κερκυραίους. Καί
 ναὶ μὲν δὲν προέβησαν εἰς διαδήλωσιν ἀντιθεο-
 τοκικὴν διὰ τὴν ἀπαισίαν εἰδησιν, ἤρχισαν ὅμως
 νὰ σατυρίζουν πικρὰ τὸ νεώτερον Ἑλληνικὸ
 Κράτος, διότι ὁ Κερκυραῖος ἠμπορεῖ νὰ ἦναι
 κομμάτι νωθρός, ἀλλὰ τὸ σατυρικό του πνεῦμα
 εἶναι ὀξύτατο καὶ εἰς τοὺς εὐγενεῖς καὶ εἰς τὸν
 ὄχλον. Οἱ ἀριστοκρατικοὶ λοιπὸν, οἱ βενετσιάνοι,
 ὅπως τοὺς ὀνομάζει ὁ φτωχὸς λαός, συζητοῦντες
 καθ' ὁμίλους τὴν ὀριστικὴν διάλυσιν τῆς μουσι-
 κῆς των, ἔδειχναν δῆθεν ἀνέκφραστην χαρὰν καὶ
 ἀγαλλίασιν: «Δόξα σοι ὁ Θεός, μάτια μου, ἔλε-
 γαν, τί καλὰ ποὺ κάμαμε νὰ ζητήσουμε τὴν
 ἔνωσιν μὲ τὴν Ἑλλάδα μας! Γιὰ νὰ μένουμε
 πάντα σκλάβοι, ἡ πονηρὴ καὶ ἀφιλόμουση Ἀγ-
 γλία εἶχε στὴ διάθεσί μας δύο μουσικὰς κάθε
 μέρα καὶ μᾶς ἔστελνε ταχτικά καὶ τὰ ψωροπολε-
 μικά της γιὰ νὰ βγαίνουν οἱ ναντικές της μου-
 σικὰς στὴ Σπανιάδα μας νὰ παίζουν καὶ νὰ μᾶς
 ἀποκοιμίζουν τὸν πατριωτισμὸν μας. Ἰσια-ῖσια
 ὅμως ἡμεῖς ἠθέλαμε τὴν ἔνωσιν μὲ τὴ συμφωνία
 νὰ μᾶς διαλύσουνε καὶ κάθε μουσικὴ τοῦ τόπου
 μας, καὶ καλὰ θὰ κάμουμε νὰ ὑπογράψουμε
 ἀναφορὰ στὴ σεβαστὴ καὶ φιλόμουση Ἑλληνικὴ
 Κυβέρνησι —μπούχον! μπούχον! — νὰ μᾶς δια-
 λύσῃ καὶ τὴ Φιλαρμονικὴ μας καὶ τὴ Μαντζά-
 ρου, γιατί, ἀντὶ νὰ μᾶς κάνουν καλοὺς πατριῶ-
 τες μὲ τὰς ὅπερες ποὺ μᾶς παίζουν, μᾶς κάνουν,
 ἀδελφε, κατσκοκλέφτες, καὶ θὰ μᾶς ἀναγκάσουν
 στὸ ὕστερον νὰ ξαναζητήσουμε τὴν ἀγγλικὴν προ-
 στασία, καὶ τότες ἀλλοίονό μας! θὰ ξαναγίνουμε
 βάρβαροι ὅπως ἦμαστε προτοῦ ἀπὸ τὴν ἔνωσιν...

Δὲν βλέπεις τὸ σιὸρ Τζώρτζη μας πόσο πολιτι-
 σμένος γίνηκε τώρα ποὺ ζῇ στὴν Ἀθήνα του!
 Οἱ ἀμανέδες καὶ τὰ ταμπούρα τὸν ἔκαμαν ἀρ-
 χαῖον ἔλληνα παναπὴ!... Τί λέτε, μωρές, τοῦ
 κάνουμε τάγαλμα μὲ φουστανέλλες καὶ μὲ φέσι
 εὐζωνικὸ στραβὰ βαλμένο καὶ νὰ παῖξῃ τὸν
 ταμπούρα καὶ νὰ γράψουμε ἀποκάτω: «Ὁ
 σιὸρ Κόντες μας ποὺ τὸν ἐξεβαρβάρωσε ὁ Τρι-
 κούτης του;...»

Ἀλλὰ καὶ ὁ Κερκυραῖος λαός — τὸν ὁποῖον οἱ
 βενετσιάνοι ἄρχοντες ὀνομάζουν περιφρονητικὰ
 χλεμπάγια — δὲν ἔμενε ὀπίσω εἰς τὰ πικρὰ σχό-
 λια κατὰ τοῦ πραξικοπήματος τῆς Ἑλληνικῆς
 Κυβερνήσεως: «Ἄγ! θεέ μου, πότε νὰ ξανάλ-
 θουνε βουλευτικὰς ἐκλογές! Καὶ τὴν τιμὴ τῶν
 γυναικῶν μας παναπὴ θὰ πουλήσουμε γιὰ νὰγο-
 ράσουμε χουσὰ σφαιρίδια νὰ ψηφίσουμε τὸ σιὸρ
 Τζώρτζη μας μὲ τὸ συνδυασμὸν τοῦ κορδόνι. Ἀπὸ
 τὸ ἐξῆντα τρία ποὺ ἀξιωθήκαμε νὰ φύγῃ ἡ Ἀγ-
 γλία ἀπὸ τὸν τόπον μας κ' ἡ βορωμολίρα της
 ἔκαμε φτερά μὰ γιὰ πάντα ἀπὸ τὰς τσέπες μας,
 ἡ εὐλογία τοῦ Θεοῦ ἔπεσε πάνω μας καὶ κοντεύει
 καὶ νὰ μᾶς πλακώσῃ στὸ ὕστερον! Πρῶτα τρώ-
 γαμε ὅλο παλιοκοτόπουλα κ' εἶχαμε χάρισμα
 μουσικὴ καὶ θεάτρα ποὺ μᾶς χαλούσανε τὸ στο-
 μάχι μας καὶ τὰ χρηστά μας ἦθη, κι ἂν δὲν
 μᾶς ἀξίωονε ὁ Ὑψιστος νὰ ἐνωθοῦμε μὲ τὸ Ρω-
 μέικο, θὰ πηγαίναμε ὅλοι στὴν Κόλασιν! Τώρα
 — ἅγιος ὁ Θεός! — μὲ τὴ χάρτινη δραχμὴ ποὺ
 βγάζουμε δουλεύοντας μιὰ βδομάδα μαθαίνουμε
 στὴ σκληραγωγίᾳ γιὰ νὰ γίνουμε καὶ πρώτης
 τάξεως πολεμιστὰδες καὶ δοῦνουμε τὸ ἔθνος μας
 κ' ἡ ἀφεντεῖά μας! Τώρα μάλιστα μᾶς πᾶννε
 — ἦταν καιρὸς μὰ τὴν κάσσα τ' Ἀγιοῦ! — καὶ τὴ
 στρατιωτικὴν μας μουσικὴν ποὺ μᾶς ἀποκοιμίζε τὸν
 πατριωτισμὸν μας καὶ μᾶς ἔκανε νὰ μᾶς πιστεύ-
 ουν δειλότερους κι ἀπὸ τοὺς λαγούς οἱ ἄλλοι ἀλη-
 θινοὶ Ρωμιοὶ — ἡμεῖς οἱ Κορφιάτες μονάχα, βλέ-
 πεις, ἡμεῖναμε πεντακόσια χρόνια σκλάβοι τῆς
 Τουρκιάς! Τώρα μὲ τὰ τοῦμπανα ποὺ μᾶς ἀφή-
 σανε θὰ παῖξῃ γοργότερα Καραϊσκάκη ἡ κοιλιά
 μας, καὶ γιὰ νὰ συνηθίσουμε κ' ἡμεῖς νὰ γίνουμε
 Ἀρματωλοὶ καὶ Κλέφτες θὰ τὸ ρηξοῦμε στὸ λα-
 θρεμπόριο, καὶ γιὰ νὰ μάθουμε καὶ σκοποβολὴ
 καὶ ξιφομαχίαν θὰ φοροῦμε ἐπιδειχτικά τὰ κου-
 μπούρια μας καὶ τὰ σιλέτα μας καὶ θὰ κρεμάμε
 καὶ τὸ ζωνάρι μας γιὰ κανγὰ, κ' ἔτσι θὰ πάρουμε

καὶ τὴν Πόλιν!... Ἀμήν, μάτια μου!... Ζήτω ἡ πατρίδα, παναπὴ!

Παρ' ὅλα ταῦτα ὅμως, παρ' ὅλην τὴν κοχλάζουσαν ἀγανάκησιν τῶν Κερκυραίων, οἱ περισσότεροι εἶχαν ἐλπίδας μεγάλας ὅτι ὁ σιὸρ Τζώρτζης θὰ κατορθώσῃ νὰ μὴ διαλυθῇ ἡ στρατιωτικὴ μουσικὴ, ἂν ὅχι διὰ τὰ πασίγνωστα καλλιτεχνικά του γούστα, ἀλλὰ τοῦλάχιστον χάριν αὐτοῦ τοῦ πολιτικοῦ του συμφέροντος. Αἱ ἐλπίδες τῶν ὅμως δυστυχῶς διεψεύσθησαν, καὶ ἔκτοτε μέχρι σήμερον στρατιωτικὴ μουσικὴ δὲν ὑπάρχει πλέον εἰς τὴν Κέρκυραν.

Ὁ Λιναρᾶς λοιπὸν κατ' αὐτὸν τὸν τρόπον εὐρέθη εἰς τοὺς πέντε δρόμους μὲ οἰκογένειαν πολυμελῆ. Ἀπὸ τὸ κακό του ὁ ἀπαρηγόρητος μαέστρος εἶχε καταντήσῃ εἰς ὀλίγον καιρὸν ἀγνώριστος. Ἰσχυρὰν, ἐξάρωσε, ἐμελαγχολοῦσε καὶ ἀπέφευγε ἄγριος ὅλον τὸν κόσμον. Εὐτυχῶς ὅμως οἱ φιλόμουσοι Κερκυραῖοι μὲ κάθε μέσον εἶχαν φροντίσει νὰ ἐλαφρώσουν τὰς οικονομικὰς στενοχωρίας τοῦ μαέστρου τῶν. Οἱ πλουσιώτεροι τὸν συνέδραμον μὲ τρόπον εὐγενέστατον καὶ γενναιότητα πολὺν καιρὸν, καὶ τέλος εἶχαν κατορθώσει νὰ τὰ χαλάσουν μὲ τὸν ἀρχιμουσικὸν τῆς Μαντσάρου καὶ νὰ διορίσουν τὸν Λιναρᾶν εἰς τὴν θέσιν του. Τότε ἤρχισαν πάλαι νάνατέλλουν καλὰ ἡμέραι διὰ τὸν μαέστρον, καὶ ὁ ζῆλος του ἐπολλαπλασιάσθη, καὶ ἡ μουσικὴ τοῦ Σωματείου ἐκείνου εἰς ὀλίγο διάστημα εἶχε κάμῃ τόσας προόδους, ὥστε νὰ ἦναι ἰσοτίμη, ἂν ὅχι καλύτερη, καὶ αὐτῆς τῆς παλαιᾶς καὶ δοξασμένης Φιλαρμονικῆς. Ἀλλὰ ὁ Λιναρᾶς ἐν ᾧ, ὅταν διηύθυνε τὴν στρατιωτικὴν μουσικὴν, ἀδιαφοροῦσ' ἐντελῶς διὰ κάθε κοινωνικοπολιτικὸν ζήτημα τοῦ ἔθνους του, τώρα, μετὰ τὴν διάλυσίν της, εἶχε καταντήσῃ φανατικὸς, μανιακὸς ἐχθρὸς τοῦ Θεοτόκη, καὶ ἦτον ἱκανὸς ὅχι τὴν θέσιν του, ἀλλὰ καὶ τὴν ζωὴν του νὰ θυσιάσῃ διὰ νὰ πολεμήσῃ τὸν σιὸρ Τζώρτζη. Εἰς τὰς πολιτικὰς συζητήσεις αὐτός, πού τὰς ἀπέφευγε πρῶτα ὡς κατάραν Θεοῦ, πρῶτος τώρα ἐλάμβανε μέρος, πρῶτος τὰς ἐπροκαλοῦσε καὶ τελευταῖος ἔπαινε νὰ ὑβρίζῃ καὶ ἀναθεματίζει τὴν Τρικουπικὴν Κυβέρνησιν. Εἰς τὰ σπίτια, ὅπου τὸν ἐπροσκαλοῦσαν, εἰς τὴν Σπανιάδα, εἰς τὰ γεύματα καὶ τὰ δείπνα μὲ τοὺς φίλους του, εἰς τὰς ἐορτὰς καὶ τὰ πανηγύρια, ἀκόμη καὶ εἰς τὰς δοκιμὰς τῆς

μουσικῆς του, ἀκόμη καὶ εἰς τὰς λιτανείας τοῦ Ἁγίου του εὗρισκε ἀφορμὴν καὶ ὅταν ἔπρεπε καὶ ὅταν δὲν ἔπρεπε νὰ χοροῖδῃ, νὰ ἐξευτελίσῃ, νὰ ὑβρίξῃ τὸν Τρικούτην καὶ πρὸ πάντων τὸν σιὸρ Τζώρτζη. Τὸν καλύτερον μουσικὸν του, ἂν τὸν ἐμυρρίζετο ὅτι εἶχε τὴν παραμικρότερην ἐκτίμησιν πρὸς τὸν Θεοτόκην, τὸν ἐστόλιζε μὲ χυδαῖότατα λόγια. Ὅλους δὲ τοὺς γνωστοτέρους καὶ ἐπισημοτέρους Θεοτοκικοὺς τοὺς παρωνόμαζε μὲ τὰστειότερα καὶ πειρακτικώτερα ἐπίθετα. Καὶ ἡμέραν παρ' ἡμέραν τὸ πάθος του κατὰ τοῦ σιὸρ Τζώρτζη ἀπέβαινε σφοδρότερον, ἀγριώτερον καὶ ἀρκετὰ ἐπικίνδυνον διὰ τὸ Τρικουπικὸν κόμμα τῆς Κερκύρας. Μάτην οἱ κομματάρχοι τοῦ Θεοτόκη ἐπροσπαθοῦσαν νὰ πείσουν τὸν μαέστρον νὰ μετριάσῃ τὸν φανατισμὸν του κατὰ τοῦ ἀρχηγοῦ τῶν, εἰς μάτην μὲ τὸ ἡμερο, μὲ τὸ ἄγριο τοῦ ἐπρόλεγαν ὅτι ὁ σιὸρ Τζώρτζης θὰ τὸν καταστρέψῃ καὶ θὰ τὸν διώξῃ ἀπὸ τὴν Ἑταιρείαν «Μαντσάρου» ὁ Λιναρᾶς τόσο χυδαῖα ἐμαίνετο κατὰ τοῦ πανισχύρου Κερκυραίου πολιτικοῦ: «Μὴ μοῦ μιλεῖτε γι' αὐτὸ τὸ κινέζικο ὑποκείμενο! ἐφώναζε. Αὐτὸς δὲν εἶναι Κορφιάτης, εἶναι Τοῦρκος, εἶναι γιανίτσαρος! Κορφιάτης εἴαν αὐτὸν καὶ νὰ πολεμήσῃ τὴ μουσικὴ μας εἶναι προδότης σὰς λέω! Δὲν ἔχει ὄνορε! Ἄς μὲ πάψῃ ἀπὸ τῆς Μαντσάρου! Ἄς μὲ κινήσῃ, ὅπως συνηθίζει, ὡς τὴν κοιλίαν τῆς μάνας μου! Ἐγὼ τὸν...». Καὶ ἐξεστόμιζε πολὺ πρόστυχην ὕβριν κατὰ τοῦ σιὸρ Τζώρτζη. Ἀλλ' ὁ σιὸρ Τζώρτζης εἶχε καταντήσῃ ἐπὶ Τρικούτῃ τὸ δεσμεῖν καὶ λύειν ὅλης τῆς Κερκύρας καὶ ὁ ἀληθινὸς της κυρίαρχος, ἀλλοίμονο δὲ καὶ τρισαλλοίμονον εἰς τὸν ἔχοντα τὴν γενναιότητα νὰ ἦναι ἀντιθεοτοκικὸς εἰς τὴν Κέρκυραν καὶ νὰ τὸ φωνάζῃ μάλιστα. Ὁ Θεοτόκης εἶχε μὲν τὸ καλὸ—τὸ ἔχει δὲ ἀκόμη—νὰ ὑποστηρίξῃ μέχρις αὐτοθυσίας τοὺς ἀφωσιωμένους φίλους του, ἀλλ' εἶχε καὶ τὴν ἀδυναμίαν—τὴν ἔχει δὲ ἀκόμη εἰς βαθμὸν ἀπίστευτον—νὰ κινήσῃ διὰ τῶν ὀργάνων του μέχρις ἐξοντώσεως τοὺς ἐχθρούς του, ὅχι μόνον τοὺς ἐχθρούς του ὅσοι δὲν ἔλαβαν ρουσφέτια, ἀλλὰ καὶ ἐκείνους, ὅσοι ἀπὸ εὐγενεῖς πολιτικὰς πεποιθήσεις δὲν ἠσπάζοντο τὰς Τρικουπικὰς ἀρχὰς χωρὶς καμμίαν ὑστεροβουλίαν. Δι' αὐτοὺς εἶναι πάντοτε ἀνοιχτὴ ὁ μεγάλου φρον αὐτὸς διπλωμάτης. Ὁ Λιναρᾶς λοιπὸν κακὸν δρόμον ἐπῆρε φα-

νατιζόμενος κατὰ τοῦ τρομεροῦ τούτου πολιτικοῦ ἀνδρός. Καὶ μολταῦτα καὶ οἱ φανατικώτεροι Τρικουπικοὶ τῆς Κερκύρας σχεδὸν τοῦ ἐσυγχωροῦσαν τὸ μῖσός του κατὰ τοῦ σιῶρ Τζώρτζη ἀποβλέποντες εἰς τὸν μαέστρον μᾶλλον παρὰ εἰς τὸν ἄνθρωπον. Καὶ ὁ μαέστρος τώρα ὅσον ἐμισοῦσε τὸν Θεοτόκην, τόσον ἀγαποῦσε παιητικώτερα τὴν μουσικὴν του. Ἡ Μαντζάρου εἶχε καταντήσει ὑπὸ τὴν διεύθυνσίν του θαυμάσιο μουσικὸ Σωματεῖον, ὃ δὲ Λιναρᾶς εἶχε συνθέσει μέσα εἰς τοὺς πολιτικούς του οἰστροὺς καὶ ἔξοχα μουσικὰ τεμάχια, τὰ ὁποῖα ἔπαιζε κατὰ τὰς λιτανείας τοῦ Ἁγίου, κατὰ τὰς μεγάλας ἐορτὰς καὶ τὰς δοξολογίας, καὶ τὰ ὁποῖα εἶχαν ἀφήσει βαθεῖαν ἐντύπωσιν εἰς τοὺς φιλομούσους Κερκυραίους. Ἐν τῷ μεταξὺ ὅμως συνέβησαν γεγονότα σπουδαιότατα διὰ τὸν πολιτικὸν ὀρίζοντα τῆς Ἑλλάδος.

Ἡ Ἑλλὰς ὅλη τότε εἶχε φανατισθῇ κατὰ τοῦ Τρικουπῆ, αἱ δὲ ἐκλογαί, ἀναδειξασαι μὲ τρομερὰν πλειονοψηφίαν πρωθυπουργὸν τὸν Δηλιγιάννην, εἶχαν καταχαντακώσει τὸ Θεοτοκικὸν κόμμα τῆς Κερκύρας, ὃ ἴδιος δὲ ὁ Θεοτόκης μόλις καὶ μετὰ βίας εἶχε κατορθώσει νὰ ἐκλεγῇ βουλευτὴς τῆς πατρίδος του, αὐτός, ποὺ ἐνικοῦσε πάντοτε μὲ ὅλον τὸν συνδυασμὸν του ἢ τοῦλάχιστον μὲ τὰξι ἑβδομα αὐτοῦ.

Ὁ πολιτικὸς μπάτσος λοιπὸν κατὰ τοῦ σιῶρ Τζώρτζη ἦτον ἀνυπόφορος διὰ τὴν ἀπεριόγραπτην ἀλαζονείαν του, καὶ ἔκτοτε εἶχε λάβῃ μέτρα δρακόντεια κατὰ παντὸς ἔχθρου του Κερκυραίου. Ἐξυπνος δὲ ὥπως εἶναι, ἐνόησε ὅτι διὰ νὰ δέσῃ καλὰ τὸ πολιτικὸν του γαῖδουρι ἔπρεπε νὰ ἐγκολπωθῇ τοὺς χωρικοὺς τῆς νήσου. Κ' ἔτσι τὰ κατάφερε περὶφημα, διότι μὲ πρώτην εὐκαιρίαν αὐτὸς ὁ γαλαζοαίματος, ὃ ὑποστηριζόμενος φανατικὰ ἀπὸ τοὺς Κερκυραίους ἄρχοντας καὶ διὰ τὰ ἔξοχα χαρίσματά του ἀλλὰ καὶ ἀπὸ πεποίθησιν ὅτι ὁ Κόντες των περιφρονεῖ τὸν ὄχλον σύμφωνα μὲ τὰς ἀριστοκρατικὰς των παραδόσεις, κατώρθωσε νὰ ψηφισθῇ νόμος εἰς τὴν Βουλὴν, ὥστε ὅλα τὰ χωράφια, τὰ ὁποῖα ἀνῆκον ἐπάνω-κάτω ὅλα εἰς τοὺς ἄρχοντας κατὰ παλαιὸν φεουδαλικὸν σύστημα, ἐχαρίσθησαν σχεδὸν εἰς τοὺς χωρικοὺς ἐν μιᾷ νυκτί καὶ μόνη μὲ ἐλαχίστην ἀποζημιώσιν πρὸς τοὺς ἰδιοκτητάς. Ἡ πράξις αὕτη τοῦ Θεοτόκη-

εὐγενεστάτη καὶ ἱκανὴ νὰ τὸν δοξάξῃ εἰς αἰῶνα τὸν ἅπαντα, ἐὰν προήρχετο ἀπὸ εἰλικρινῆ ἀγάπην πρὸς τὸν δυστυχημένον λαόν—ἐννοεῖται ὅτι ἐφανάτισε ὅλους τοὺς χωρικοὺς ὑπὲρ τοῦ σιῶρ Τζώρτζη, καὶ, ὅσο καὶ ἂν τοῦ ἔκαμε ἀσπόνδους ἐχθροὺς τοὺς ἄρχοντας, τοῦ ἐξησφάλισε ὅμως ἐφ' ὅρου ζωῆς τὴν ἐκλογὴν αὐτοῦ καὶ ὅλου σχεδὸν τοῦ συνδυασμοῦ του ὡς βουλευτῶν Κερκύρας, μολοντί εἰς τὴν πόλιν μέσα ἀποτυγχάνουν τακτικὰ πολλοὶ ἀπὸ τοὺς ὑποψηφίους του, καὶ καμμίαν φορὰν καὶ αὐτὸς ὁ ἴδιος. Ἀλλὰ μὲ τοῦτο δὲν ἔπεται ὅτι οἱ κομματάρχαι του δὲν ἐφρόντιζαν νὰ διατηροῦν καὶ αὐξάνουν τὴν πολιτικὴν ἐπιρροὴν τοῦ ἀρχηγοῦ των καὶ εἰς τὴν πρωτεύουσάν τῆς Κερκύρας. Τοῦναντίον μάλιστα, ἀπὸ τώρα εἰργάζοντο μὲ κάθε τρόπον νὰ κερδίζουν ὁπαδοὺς διὰ πᾶν ἐνδεχόμενον, διότι δὲν ἦτο διόλου παραξενὸν, νὰ τεθῇ εἰς χρῆσιν καμμίαν φορὰν ἀπὸ ἄλλην Κυβέρνησιν ὁ παλαιὸς νόμος τῆς στενῆς βουλευτικῆς περιφερείας, καὶ τότε ὁ σιῶρ Τζώρτζης θὰ ἔτρεχε κίνδυνον νὰ μὴ βγῇ βουλευτὴς καὶ αὐτὸς ὁ ἴδιος ἀκόμη. Πόλεμος λοιπὸν φανατικὸς εἶχε γεννηθῇ κατὰ παντὸς ἀντιθεοτοκικοῦ, καὶ μετὰξὺ τῶν προγεγεραμμένων τὴν πρώτην θέσιν κατεῖχε ὁ μαέστρος Λιναρᾶς. Σημειώσατε ὅτι ἡ «Ἐταιρεία Μαντσαρίου» ἀπετελεῖτο κυρίως ἀπὸ ἐργατικά στοιχεῖα, τὰ ὁποῖα ἴδρυσαν τὸ Σωματεῖο καὶ ἀπὸ εἰλικρινῆ ἀγάπην πρὸς τὴν μουσικὴν ἀλλὰ καὶ ὡς ἀντίπαλον τρόπον τινὰ τῆς Φιλαρμονικῆς, εἰς τὴν ὁποίαν ἦσαν μέλη ὅλοι οἱ πλούσιοι καὶ ἀριστοκρατικοὶ τοῦ τόπου. Οἱ Θεοτοκικοὶ λοιπὸν εἶχαν κατορθώσει εὐκόλως νὰ πείσουν πολλὰ μέλη τοῦ Συλλόγου «Μαντσαρίου» ὅτι ὁ μαέστρος Λιναρᾶς ἢ μαέστρος θὰ εἶναι ἢ κομματάρχης τοῦ Δηλιγιάννη καὶ ὅτι, ἂν ἐξακολουθήσῃ ὁ Λιναρᾶς νὰ πολεμῇ «τὸ μεγάλο πατριώτη μας, ποὺ σήμερα, αὔριο, θὰ μᾶς γίνῃ καὶ πρωθυπουργός, αὐτός, ποὺ ἔχει νὰ τὴν πάθῃ, εἶναι τὸ ἴδιο τὸ Σωματεῖο, γιατί θὰ τὸ πολεμήσουν ἄγρια ὅσο νὰ τὸ διαλύσουν, καὶ τότε βέβαια θὰ διαλυθῇ καὶ ἡ Μαντζάρου. Δὲν μᾶς φτάνει ποὺ διαλύθηκε—τί φταίει ὁ σιῶρ Τζώρτζης γι' αὐτό;—ἡ στρατιωτικὴ μουσική; Ἄν διαλυθῇ καὶ ἡ «Μαντζάρου», τότες ἡ Φιλαρμονικὴ θὰ κἀνῃ ὅ,τι θέλει!» Καὶ κατ' αὐτὸν τὸν τρόπον σιγὰ-σιγὰ ἤρχισαν πολλὰ μέλη τοῦ Συλλόγου νὰ μὴ βλέπουν μὲ καλὸ μάτι τὸν μαέστρον, καὶ διὰ

νά τὸν περιορίσουν κομμάτι, διότι τὸν ἐσέβοντο καὶ τὸν ἐθαύμαζαν πάντα, εἶχαν κατορθώσει νὰ ἐκλέξουν τοὺς περισσοτέρους συμβούλους Θεοτοκικούς, οἱ δὲ σύμβουλοι πάλαι ἐξέλεξαν πρόεδρον τοῦ Σωματείου ἕνα συγγενῆ τοῦ σιῶρ Τζώρτζη παντοδύναμον, τὸν κὺρ Κωστογιάννην. Ὁ κὺρ Κωστογιάννης, εὐγενέστατος ἄνθρωπος καὶ φιλόμουςος ὅσον ἡμπορεῖ, ἔκαμε τὰ δύνατα δυνατὰ νὰ χαλιναγωγήσῃ τὸν μαέστρον. Τοῦ ἠῦξεσε τὸν μισθόν, τοῦ εἵρισκε μαθήματα, τοῦ ἔκαμνε γεύματα καὶ δεῖπνα καὶ τοῦ ἔδειχνε θαυμασμόν ἀνυπόκριτον. «Ὅλα κι ὅλα ὁμως, ἀλλ' ὁ Λιναρᾶς δὲν ἐννοοῦσε νὰ μετριάσῃ τὸ πάθος του κατὰ τοῦ σιῶρ Τζώρτζη, καὶ τόσο ἐφλογίζετο ἐναντίον του ὅσον ἐδοκίμαζαν οἱ φίλοι του νὰ τὸν ὑπερασπίσουν. Καὶ μολαταῦτα ἀκόμη δὲν ἐτολμοῦσε κανένας Θεοτοκικός ἰσχύων νὰ ζητήσῃ νὰ καταστρέψῃ τὸν μαέστρον. Τὸ ἐθεωροῦσαν ὅλοι ἐγκλημα, κακούργημα, τερατῶδες πρᾶγμα. Τοῦ ἐπολεμοῦσαν φανατικά τὰ φρονήματα, τὸν ἐνουθετοῦσαν, τὸν ἀπειλοῦσαν, ναί! ἀλλ' ὥς ἐδῶ καὶ μὴ παρέχει, διότι καλὸς μαέστρος εἰς τὴν Κέρκυραν εἶναι—ἦτο τοῦλάχιστον εἰς ἄλλα χρόνια—ἕνα ἀπὸ τὰ ἱερώτερα ὑποκείμενα.

Ἐν τούτοις τὸ μαχαῖρι εἶχε φθάσει ὥς τὸ κόκκαλο, νέα δὲ σημαντικά γεγονότα εἶχαν καταφαραμακώσει τὴν εὐαίσθητην καρδιά τοῦ Λιναρᾶ. Τὸ 1896 δηλαδή, μετὰ τὸν θάνατον τοῦ Τρικούπη, τὸ κόμμα τὸν εἶχεν ἐκλέξῃ ἀρχηγὸν τὸν σιῶρ Τζώρτζη. Ἡ εἰδησις διαδοθεῖσα εἰς τὴν Κέρκυραν εἶχε ξετρελλάνει τοὺς φίλους του καὶ δαιμονίσει κυριολεκτικῶς τὸν μαέστρον καὶ μερικὸν ἄρχοντας, ἀλλὰ γενικῶς εἰς τὰ πλήθη εἶχε κάμῃ ἐξαιρετικὴν ἐντύπωσιν, διότι κάθε Κερκυραῖος ἐθεώρησε τιμὴν μεγάλην διὰ τὴν πατρίδα του νὰ εἶναι ἀρχηγὸς τῆς ἀντιπολιτευσεως ὁ σιῶρ Τζώρτζης «ποῦ σήμερα αὐριο δίχως ἄλλο θὰ μᾶς γίνῃ καὶ πρωθυπουργός.» Ὁλος ὁ κόσμος λοιπὸν ἤθελε μὲ πρωτοφανῆ ἐπισημότητα νὰ δοξολογήσῃ τὸν Ὑψιστον διὰ τὴν μεγάλην εὐεργεσίαν ποῦ ἔκαμε εἰς τὸ Ρωμέϊκο νὰ ἐμπιστευθῇ τὰς τύχας τοῦ περιουσίῳ λαοῦ του εἰς τέτοιο μεγαλοφυὲς ὑποκείμενο, διότι πράγματι ὁ σιῶρ Τζώρτζης καὶ πολὺ θρησκὸς εἶναι καὶ ἐγκρατέστατος εἰς τὰς ὁρέξεις του καὶ ἀκατάβλητος φίλος τῆς ἐργασίας καὶ τῆς μελέτης καί, τὸ σπουδαιότερο, φιλόπατρις ὅσον ὀλίγοι

ἀρχαῖοι καὶ νεώτεροι Ἕλληνες καί, ἐπομένως, ἐχθρὸς ἄσπονδος τῆς ὑποκρισίας, τοῦ ρουσφετιοῦ καὶ τοῦ *dolce far niente*.

Εἰς τὴν δοξολογίαν θὰ ἐλάμβαναν μέρος ὅλα τὰ Σωματεῖα τῶν Κερκυραίων, μὲ τὰς σημαίας των καὶ τὰ Προεδρεῖά των, ἐπίσημοι ἀπεσταλμένοι ἀπὸ τὰ χωριά, τὸ δημοτικὸ Συμβούλιον, ὁ κὺρ Δήμαρχος καὶ αἱ δύο μουσικαί, ἡ Φιλαρμονικὴ καὶ ἡ «Μαντζάρου» μὲ τοὺς μαέστρους ἐπὶ κεφαλῇς, τὸν Καραβᾶνα καὶ «τὸν Λιναρᾶ μας.» «Τὸν Λιναρᾶ μας!» Ὅταν ὁ Πρόεδρος τοῦ Κωστογιάννης τὸν εἰδοποίησε περὶ τῆς δοξολογίας, ὁ μαέστρος παραδόξως δὲν ἀγρίεψε κ' ἐμουρμούρισε ἀπλῶς: «Πάει καλὰ, σιῶρ Πρόεδρε!» ἀλλὰ τὸ μᾶτι του ἔχυνε φαρμακερές σαΐτιες.

Τὴν ἡμέραν λοιπὸν τῆς δοξολογίας ὅλη ἡ Κέρκυρα ἀργῇ ἔτρεχε πρὸς τὸν ναὸν τοῦ Ἁγίου Σπυριδῶνος ὅχι τόσο διὰ νὰ δοξολογήσῃ τὸν Ὑψιστον, ὅσο διὰ νὰ νάκούσῃ τὰς δύο μουσικὰς τῆς. Πρώτῃ εἶχε καταφθάσῃ ἡ Φιλαρμονικὴ, καὶ εἰσῆλθε τροπαιοῦχος εἰς τὴν ἐκκλησίαν παίζουσα ἔξοχον ἐμβατήριον. Ἡ Μαντζάρου ἤρχισε κομμάτι νὰ ξεκινήσῃ ἀπὸ τὸ κατὰστημα τῆς Ἑταιρείας, ἀλλὰ τέλος πάντων «νάτην κι αὐτὴ, ποῦ μᾶς ἔρχεται μὲ τὴν ἐπίσημη στολή τῆς καὶ τὸν Λιναρᾶ μας ἐπὶ κεφαλῇς!... Μπά! ποῖος τοῦ πέθανε καὶ φορεῖ κρέπ στὸ δεξι χέρι; Καὶ τί μεγάλο ποῦ εἶναι! ὅλο τὸ μπράτσο τοῦ σκεπάζει! Ὁ καὶμένος ὁ μαέστρος! Γιὰ νὰ μὴ παρεξηγηθῇ, μ' ὅλο του τὸ πένθος, ἔρχεται καὶ παραέρχεται στὴ δοξολογία!... Μπα διάολε! Αὐτὸς εἶναι; Ὁ μισὸς γίνηκε! Πῶ! πῶ! σὰν τὸ φλῶρο εἶναι κίτρινος! Μωρὲ μὴν ἔβγαλε τὴν κίτρινῃ! Ἐτσι θάναι.... Μπά! δὲν εἶναι στὰ καλὰ του! Ἄκου! Τὶ μάρτσια εἶν' αὐτὴ ποῦ παίζει; Ἡ Μαντζάρου τὴν παίζει ἢ καμμία ταμπουρλονιάκαρα; Ντούμ! ντούμ! πορρρρ! Ντούμ! ντούμ! πορρρρ!... Διάολε! ὅλο τοῦμπα καὶ ταμποῦρλα ἀκούονται... Ἐ! μαέστρε, γιὰ τσομπάνιδες μᾶς πέρνεις; Φτάνει, ἀδελφέ! φτάνει! Τὶ ν' αὐτά; Δὲν πᾶς στὴ Ρούμελη, ἀδελφέ!... Ἄκου καὶ τὸ φλάουτο! Φλάουτο εἶναι ἢ φλογέρα; Μωρὲ τί φλογέρα!—εἶναι νι-άκαρα!... Πᾶνε τέτοια πράγματα σὲ Κορφιάτες; Μαέστρε! ἐδαιμονίστηκες! Πάψε! πάψε!... Ὁ μαέστρος ὁμως δὲν ἔπαυε. Τοῦναντίον μᾶ-

λιστα, ὅσον ἔβλεπε τὸν κόσμον νὰ δυσареσθῇ-
ται, τόσον ἐνθουσιασμὸν ἔδειχνε αὐτός, τόσον
ἐκινούσε τὴν μπακέττα του καὶ τὸ κεφάλι του,
τόσον ἐσπινθηροβολοῦσαν τὰ μάτια του καὶ
ἄνοιγαν τὰ ρουθούνια του καὶ ἐφαιδρύνετο ἄγρια
τὸ πρόσωπό του. Ἡ μουσικὴ του εἶχε ξεκινή-
σει ἀπὸ τὸ κατὰστημα τῆς Ἑταιρείας μόνη μὲ
αὐτὸν ἀπόλυτον κυρίαρχόν της, διότι τὸ Συμ-
βούλιο μὲ τὸν πρόεδρον Κωστογιάννην ἐπὶ κε-
φαλῆς εἶχε μεταβῆ ἑνωρίτερα εἰς τὸν ναὸν διὰ
νὰ προκαταλάβῃ ἐγκαίρως τὴν κατὰλληλην θέ-
σιν διὰ τοὺς μουσικοὺς. Μόνον λαὸς πολὺς ἐπε-
ρίμενε τὴν «Μαντζάρου» ἔξω τοῦ καταστήμα-
τος διὰ νὰ τὴν συνοδεύσῃ ἕως τὸν ναόν, παια-
νίζουσιν ἐν πομπῇ καὶ παρατάξει. Ὅταν λοι-
πὸν ἤρχισε νὰ ξεκινή ἡ μουσικὴ, πρῶτα-πρῶτα
ἐπαίξαν, ὅπως συνήθως γίνεται, τὰ δύο ταμ-
πουρλίγια της ὡς εἰσαγωγὴ εἰς τὸ μέλλον νὰ
παυχθῇ ἐμβατήριον, καὶ ὁ λαὸς δὲν ἔδωκε καμμί-
αν ἐξαιρετικὴν προσοχήν, μετ' ὀλίγον ὅμως ἀντὶ
νὰ παύσουν τὰ ταμπουρλίγια ἤρχισε καὶ ἡ γραν-
κάσσα νὰ τὰ συνοδεύῃ μὲ μονότονα ντούμ!
ντούμ! πρὸς μεγάλην ἀπορίαν τοῦ φιλομουσοῦ
λαοῦ, ὁ ὁποῖος ἐν τούτοις ἔγινε ὅλος αὐτιά νο-
μίζων ὅτι ὁ μαέστρος τοῦ ἐπεφύλαττε εὐχαρί-
στους μουσικὰς ἐκπλήξεις μὲ κανένα ἔξοχο καὶ
πρωτότυπον ἐμβατήριον. Ἄλλ' ὅταν μετὰ τινα
δευτερόλεπτα τὰ ταμπουρλίγια καὶ τὴν γραν-
κάσσα ἤρχισαν νὰ συνοδεύουν δύο φλάουτα μὲ
τόνον καὶ στόνον φλογέρας καὶ μὲ μονοτονίαν
ἀηδεστάτην, ὁ λαὸς ἤρχισε νὰ γίνεται ὅλος
νεῦρα καὶ νὰ διαμαρτύρεται ὅτι αὐτὸ δὲν εἶναι
ἐμβατήριον, ἀλλὰ τσάμικο, ἀλλὰ παρωδία κανε-
νὸς «Κονχοραῖ». Καὶ ὅταν τέλος μαζὶ μὲ τὰ
ταμπουρλίγια καὶ τὰ τύμπανα καὶ τὰ φλάουτα
ἤλθαν καὶ δύο κλαρινέτα νὰ ξεκουφάνουν τὸν
κόσμον μὲ δαιμονισμένους ἤχους εἰς τὴν διὰ πα-
σῶν, τότε πλέον ἤρχισε νὰ γίνεται τὸ ἀνάστα ὁ
Θεός, καὶ αἱ διαμαρτυρίαι τοῦ λαοῦ κατὰ τοῦ
μαέστρου ἐξέσπασαν ἀκατάσχετα. Τὸ πραξικό-
πημα τοῦ Λιναρᾶ ἦτο πρωτοφανές, καὶ ἐν ῥιπῇ
ὀφθαλμοῦ εἰδοποιήθη ὁ πρόεδρος Κωστογιάν-
νης, ὁ ὁποῖος, τρεχάτος ἐξεληθὼν τοῦ ναοῦ, ὥρ-
μησεν ἔξω φρενῶν πρὸς συνάντησιν τοῦ Λιναρᾶ
παρακολουθούμενος καὶ ἀπὸ τὸ Συμβούλιό του.
Ἄλλ' εὐτυχῶς ἡ μουσικὴ εἶχε πλέον φθάσει εἰς τὸ
προαύλιό τοῦ Ἁγίου Σπυρίδωνος, καὶ τὸ περι-

φημον ἐμβατήριον ἔσβυνε μὲ ἓνα εἶδος κλαυθ-
μηρισμοῦ τῶν φλαούτων καὶ τῶν κλαρινέτων
καὶ μὲ ἓνα τελειωτικὸ «ντούμ!» τῆς γρανκάσ-
σας, τὸ ὁποῖον καὶ μόνον ἤκουσε καλὰ ὅλο τὸ
Προεδρεῖο τῆς Μαντζάρου, ἀλλὰ τὸ ὁποῖον ἀρ-
κοῦσε νὰ τοῦ πληγώσῃ τὴν φιλόμουσιν καρδίαν
ὡς νὰ τοῦ ἤλθῃ εἰς τὰ καλὰ καθούμενα μία δυ-
νατὴ γροθιά κατὰστηθα. Θηρίο λοιπὸν ὁ Κω-
στογιάννης ὥρμησε κατὰ τοῦ Λιναρᾶ, μόλις τὸν
ἀντίκρυσσε, καὶ προβάλλων τοὺς γρόνθους του
κατὰ τοῦ μαέστρου ἤρχισε νὰ φωνάζῃ:

— Μᾶς ἔχαντάκωσες! Ἐλύσσαίξες! ἔδαιμο-
νίστηκες!...

— Χά! χά! χά! ἀνταπαντοῦσε ἀπαθέστατος
ὁ Λιναρᾶς, χά! χά! χά!...

— Θὰ μοῦ τὸ πλερώσῃς! ἐμούγκριζε ὁ Κω-
στογιάννης. Θὰ σὲ διώξουμε ἀπὸ τὴ μουσικὴ!
Φεῦγα! φεῦγα! ἀρκετὰ μῆς ἐντροπίασες!

— Ἐτίμησα τὸ σιὲρ Τζῶρτζη μας, τὸν Ταμ-
πουρλονιάκα! εἶπε ψυχρὰ ὁ μαέστρος. Ἀπὸ
τὴ στρατιωτικὴ μου μουσικὴ δὲν ἄφησε μονάχα
τὰ τούμπανα; Μὲ τὰ τούμπανα λοιπὸν κ' ἐγὼ
τὸν ἐτίμησα! Τσάμικα ἦθελε, τσάμικα τοῦ παι-
ξᾶ, διάολε!

— Νᾶφήσῃς ἀμέσως τὴ διεύθυνσι τῆς μου-
σικῆς καὶ νὰ φύγῃς ἀπὸ δῶ!

— Φεύγω, μάτια μου, φεύγω, καὶ μὴν κάνεις
ἔτσι! Ἐξεδικήθηκα ὅμως! Ἄ! ἐξεδικήθηκα τὸ
ὄνόρ μου! τὴ μουσικὴ μου! τὸν τόπο μου!
τοῦ Κορφοῦς μου παναπῇ! τὴ μουσικὴ μου!
τοῦ πατριωτῆς μου! τὴ μουσικὴ μου, μωρές!...

Καὶ ὁ συμπαθέστατος μαέστρος ἀκράτητα
τώρα ἀναλύθηκε εἰς λυγμούς, καὶ ὅλοι τὸν ἐκύτ-
ταζαν ἐμβρόντητοι, καὶ ὅλοι ἐκαταλάβαιναν πᾶ
τὸ βαθύτατο παράπονο τοῦ Λιναρᾶ διὰ τὴν
ἀπορφάνισιν τῆς στρατιωτικῆς του μουσικῆς,
καὶ ὅλοι, ἐνθυμούμενοι τὴν μακαρίτισσαν, τὴν
ὁποίαν ἐλάτρευαν ὡς τροφὸν καὶ μητέρα ἀνε-
ξάντητην τῆς φιλομουσίας των, ἤρχισαν νὰ ξε-
χνοῦν τὸ ἁμάρτημα τοῦ μαέστρου καὶ νὰ τὸν
συμπαθοῦν καὶ νὰ συμμετέχουν εἰς τὸν πόνον
του καὶ νὰ τὸν θανυμάζουν ἀκόμη, ἀκόμη καὶ νὰ
τὸν δικαίωνουν πολλοὶ διὰ τὸ πραξικόπημά του.
Καὶ αὐτὸς ὁ Κωστογιάννης, ὁ συγγενὴς τοῦ σιὲρ
Τζῶρτζη, ἤρχισε νὰ μετανοῇ, διότι τόσον ἀπό-
τομα, τόσον ἄγρια τὸν ὕβρισε, ἂν καὶ ἡ πρῶ-
ξις τοῦ Λιναρᾶ ἦτο φρικτὴ καὶ πρωτάκου-

στη. Διὰ μᾶς λοιπὸν ἄκρα σιωπὴ καὶ ἀμυχανία ἐντούτοις εἶχε καταλάβῃ ὅλους κ' ἐκύταζαν ἀναποφάσιστοι τὸν Λιναρᾶν ἱστάμενον τώρα ὡς στήλην ἄλατος καὶ ἀποροῦντα καὶ αὐτὸν διὰ τὴν κατάστασιν ποὺ ἐδημιούργησε καὶ ποὺ δὲν ἐλογάριζε ποτὲ τόσο τραγικῇ. Εὐτυχῶς ἐκείνην τὴν στιγμὴν ἤρχιζε καὶ ἡ δοξολογία. Τότε μερικοὶ καλοὶ φίλοι τοῦ μαέστρου τὸν ἔπεισαν εὐκόλα νὰ τοὺς ἀκολουθήσῃ καὶ νᾶφήσῃ τὴν διεύθυνσιν εἰς τὸν ἀρχαιότερον μουσικὸν διὰ νὰ μὴ συμβοῦν νέα ἐπεισόδια, καὶ ἡ Μαντζάρου λοιπὸν εἰσῆλθε μὲ τὸ Συμβούλιον εἰς τὴν ἐκκλησίαν καὶ ὅλα ἐτελείωσαν τώρα κάπως ὑποφερέα. Τὴν ἰδίαν ὁμῶς ἡμέραν συνελθὼν ἐκτάκτως τὸ Προεδρεῖο τῆς Μαντζάρου ἀπεφάσισε, μὲ μεγάλῃν του λύπην, νὰ παύσῃ τὸν μαέστρον.

Ὁ Λιναρᾶς ὅταν τὸ ἔμαθε, ἐσήκωσε τοὺς ὤμους ἀπότομα κ' ἐμουρμούρισε: «Δὲν ἔχω ἀνάγκη κανένα!» Καὶ ὁμῶς ὁ μαέστρος εἶχε ἀνάγκην ὅλον τὸν κόσμον. Σπάταλος ἦ, καλύτερα, ἀνίκανος νὰ ἐκτιμῇ τίποτε ἄλλο ἀπὸ τὴν μουσικὴν του, ποτὲ δὲν εἶχε σκεφθῇ ὅτι ἔχει πολυμελὴ οἰκογένειαν, καὶ πάντα ἔμενε καταχρεωμένος, ὅσα καὶ ἂν ἐκέρδιζε — καὶ εἰς τὴν Κερκυραν ἐκέρδιζε πολλά. Εὐρεθεῖς λοιπὸν διὰ μᾶς χωρὶς ἐργασίαν, εἰρέθηκε ὅπως τὸ ἀηδόνι ποὺ χρόνια ἐκελαϊδοῦσε ἐλεύθερο μέσα εἰς μυρωμένα καὶ ἀπέραντα δάση, κ' ἔξαφνα αἰχμαλωτὸ ἐκλείσθηκε εἰς στενόχωρο καὶ βρώμικο κλουβί. Τὸ παραδείσιο πουλὶ τότε, σκοτισμένο εἰς τὴν ἀρχὴν ἀπὸ τὴν ἀπότομην μεταβολὴν, θαρρεῖ ἀκόμη πὼς ζῇ εἰς τὰ δάση του μέσα καὶ, ὀρμητικώτερο τώρα, πρῶτα-πρῶτα χτυπιέται ἀκατάβλητο ἐπάνω καὶ κάτω πρὸς τὰ σιδερένια δεσμά του καὶ διαλαλεῖ μᾶζι διανγέστερα, αἰθεριώτερα τὰ τραγούδια τῆς ἐλεύθερης ζωῆς του μὲ ἁρμονίαν κελαιδήματος δουλεμένην ἀπὸ χιλίων εἰδῶν μελωδικὰς στροφὰς ποὺ σκορπίζονται εἰς τὴν γύρω του μονότονῃ φύσιν ὅπως σκορπίζονται γύρω εἰς νεόσκαπτον τάφον προσφιλοῦς μας νεκροῦ τρυφερῆς εὐωδιῆς ἀπὸ ροδόλευκα τριαντάφυλλα καὶ βελουδένιους μενεξέδες καὶ κατακίτρινους κρίνους ἀγκυλισμένους εἰς ἁρμονικὴν χρωμάτων ἀνθοδέσμη... Ὅταν ὁμῶς ὀλίγον κατ' ὀλίγον τὸ ἄμοιρο πουλάκι πληγώη τὰ φτερούγια του μὲ τὰ χτυπήματα εἰς τὰ σιδερένια ἀγκάθια τοῦ κλουβιοῦ του καὶ ὁ πόνος τῆς αἱματωμένης καὶ

τρυφερῆς του σαρκὸς τοῦ δηλητηριάζῃ τὸ βαθυστόχαστο μουσικὸ αἶσθημα καὶ τοῦ πνίγῃ εἰς τὸ σμαράγδινο λαρύγγι τὰς ἁρμονίας τῶν μελωδιῶν του, τότε λιπόθυμο μαζεύεται ταπεινά, ἀποφασιστικὰ εἰς μίαν ἄκρην τῆς φυλακῆς του καὶ, ἀπελπισμένο διὰ τὴν ἀπίστευτην συμφορὰν, κυτῶνει τὸ εὐγενικὸ του κεφάλι καὶ μπήγει τὸ ράμφος του εἰς τὰ φτερά τοῦ λαιμοῦ του σὰν νὰ ζητῇ ἢ νὰ ξεριζώσῃ ἀπὸ μέσα του τὸν ἀνεκτίμητον μουσικὸν θησαυρὸν τοῦ ἦ νὰ τὸν ἐξασφαλίσῃ βαθύτερα εἰς αἰωνίαν λήθην καὶ ἀπονέκρῳσιν θαμμένον εἰς τὰ μαῦρα φτερά του καὶ τὴν κατάμαυρην αἰχμαλωσίαν του... Τὸ ἴδιο καὶ ὁ Λιναρᾶς τὰς πρώτας ἡμέρας τῆς ἀπολύσεώς του ἀπὸ τὴν «Μαντζάρου» ἐθαροῦσε πὼς ἀπέκτησε μεγαλύτερην ἐλευθερίαν δράσεως, γλήγωρα ὁμῶς ἡ τραχεῖα πραγματικότης τοῦ ἔσβυσε τὴν γλυκεῖαν αὐταπάτην. Κατ' ἀρχὰς λοιπὸν μὴ ἔχων διαθέσιμα χρήματα διὰ τὰς οἰκογενειακὰς του ἀνάγκας ἐδανείζετο μὲ τὴν πλεόν χαιρωμένην ἀφέλειαν ἀπὸ τοὺς φίλους του, ἀλλ' ὅταν καὶ οἱ φίλοι του, παρ' ὅλην τὴν ἀνεξάντλητην γενναϊότητά των, ἤρχισαν τέλος νὰ τοῦ ὑποδεικνύουν ὅτι δὲν ἠμποροῦν νὰ τοῦ δίδουν ἐπὶ πλεόν, ἤρχισε καὶ ὁ Λιναρᾶς νὰ δοκιμάζῃ τὰ καλὰ τῆς οικονομικῆς στενοχωρίας. Εἶδε τότε ὅτι ἔχει τρία κορίτσια εἰς ἡλικίαν γάμου, ἔχει γυναῖκα φιλάσθενην, πατέρα παράλντον καὶ δύο ἀγόρια νάποκαταστήσῃ. Εἶδε συγχρόνως ὅτι πρὸ πολλοῦ εἶχε περάσει τὰ πενήντα χρόνια καὶ τὰ γεράματα ἐπλησίαζαν, καὶ εἶδε πρὸ πάντων ὅτι, κατόπιν τοῦ πραξικοπήματός του κατὰ τὴν δοξολογίαν, εἶχε χάσῃ πολὺ εἰς τὴν ἐκτίμησιν τῶν ἰσχυρῶν τῆς Κερκύρας καὶ εἰς τὴν βαθεῖαν ἀγάπην τοῦ Κερκυραϊκοῦ λαοῦ· αὐταὶ αἱ ὕψιμαι παρατηρήσεις του, καὶ μάλιστα ἡ ἀνακάλυψις ὅτι ἔχασε τὴν μεγάλην ἐκτίμησιν καὶ ἀγάπην τῶν συμπατριωτῶν του, ἐπέφεραν ριζικὸν ψυχικὸν κλονισμόν εἰς τὸν ἄπειρον ὡς ὄρφανὸ παιδάκι μαέστρον, καὶ τὸν ἔρριψαν ἀπότομα εἰς ἓνα πέλαγος μελαγχολίας καὶ αἰσθηματικῶν συλλογισμῶν τόσον πικρότερον ὅσον, ἐπεὶ τὸν ἤρχοντο ἐξ ἀπροόπτου καὶ τοῦ ἐπολιορκουῶσαν πομποπικλοὶ τὸν νοῦν, πολυπλοκώτερα τοῦ ἐσκοτίζαν τὴν κρίσιν καὶ τὸν ὠδηγοῦσαν ὡς τυφλὸν εἰς ἀδιέξοδον βιωτικὸν λαβύρινθον. Καὶ αὐτός, ποὺ ἡ ὕψις του ποτὲ δὲν ἔμετροῦσε «μὲ βία τῇ γῇ,» ἐπλανᾶτο τώρα

ολομόναχος εἰς τοὺς ζοφεροὺς δρομίσκους τῶν Κερκυραϊκῶν συνοικιῶν ὡς ἀγριόταυρος καὶ μὲ διαρκῶς σκυμμένο τὸ κεφάλι καὶ μὲ τὰ χέρια χωσμένα μέσα εἰς τὰ κενὰ του θυλάκια. Ἀδιάκοπη μελαγχολία ἐπεκάθητο εἰς τὴν εὐαίσθητην καρδιά του καὶ τοῦ ἀπομυζοῦσε κάθε χυμὸν χαρᾶς, κάθε ζωοφόρον ἀκτῖνα εὐοίωνου μέλλοντος, καὶ ὅλος ὁ βίος του τώρα ἦτον ἓνα ἀτελείωτο καὶ μονότονο «Addio del passato» μέσα εἰς τὴν ἐπίμονην ἠχῶ τοῦ ὁποίου ἔσβυνε κάθε ἄλλο ὑψηλότερο αἶσθημα ἢ κάθε ἄλλη ταπεινότερη ἀλλ' ἀναγκαῖα πρὸς βιοπάλην σκέψις. Καὶ αὐτὸς ποὺ ἀνέκαθεν ἦτον ἡ φαιδρότερη Κερκυραϊκὴ μορφή τῆς διασκεδάσεως καὶ τῆς παντελοῦς ἀδιαφορίας ἀκόμη καὶ διὰ τὸν ἐπιούσιον ἄρτον τῆς σήμερον, ἐπλανᾶτο τώρα ἄεργος ἀλλὰ διαρκῶς κατεχόμενος ἀπὸ τὴν σατανικὴν μέριμναν τῆς αὔριον. Εἰς ὀλίγας ἡμέρας εἶχε γεράσει κατὰ πολλὰ ἔτη αὐτὸς ποὺ καὶ μεσόκοπος ἀκόμη ἐφαίνετο κατὰ πλεῖστα ἔτη νεώτερος. Καὶ αὐτὸς ποὺ δὲν ἠμποροῦσε καὶ στιγμὴν νὰ περᾶσῃ χωρὶς φίλους καὶ συμπόσια, ἀπέφευγε ταῦτα καὶ ἔδωχνε συστηματικὰ καὶ ἐκείνους. Ἄλλ' ὁ Λιναρᾶς μισῶν τώρα ὅλους τοὺς γνωρίμους του ἐδείκνυε μίαν φορὰν ἐπὶ πλέον πόσον ἦτον ἄπειρος, διότι ὁ ἀγαπητὸς μαέστρος εἶχε ἐλικρινεῖς καὶ ἀφωσιωμένους φίλους ποὺ ναὶ μὲν δὲν ἐννοοῦσαν ἐπ' ἄπειρον νὰ τὸν τρέφουν, ἀλλὰ εἰς τὰ κρυφὰ ἐχαλοῦσαν τὸν κόσμον διὰ νὰ τοῦ ἐξασφαλίσουν ἓνα καλὸ μέλλον. Καὶ ἐπειδὴ ἔβλεπαν ὅτι ὁ μακρυνὸς χρόνος μόνον θὰ ἐπαναφέρει τὴν ἀγάπην τοῦ Κερκυραϊκοῦ λαοῦ εἰς αὐτόν, εἶχαν φροντίσῃ νὰ τοῦ εὔρουν θέσιν εἰς ξένο τῆς πατρίδος του ἔδαφος. Αὐτοὶ ἀκόμη οἱ κομματάρχαι τοῦ Θεοτόκη προθυμώτατα εἶχαν ἀναλάβῃ νὰ ἐνεργήσουν διὰ τὸν Λιναρᾶ, καὶ ὀλίγους μῆνας ἀφ' ὅτου εἶχε παυθῇ ἀπὸ τὴν «Μαντζάρου» κατώρθωσαν νὰ ζητηθῇ ὡς μαέστρος μιᾶς νεοσυστημένης μουσικῆς εἰς τὸ Λαύριον. Ὅταν τοῦ ἐξησφάλισαν τὴν θέσιν αὐτήν, ἐφρόντισαν μὲ τὰς μεγαλυτέρας προφυλάξεις νὰ τοῦ

προταθῇ ἀπ' εὐθείας ἀπὸ τὸ Λαύριον ὡς νὰ μὴν ἐνήργησε κανεὶς Κερκυραῖος καὶ ὡς νὰ ἀντενήργησαν μάλιστα μερικοὶ Θεοτοκικοὶ καὶ ὡς νὰ ἦτον αὐτόματος καὶ διακαῆς πόθος τῶν Λαυριωτῶν νὰ ποκτῇσουν τέτοιας ἁξίας μαέστρον εἰς τὴν πόλιν των. Τοῦ ἔγραψαν λοιπὸν ἀπὸ τὸ Λαύριον καθ' ὑπόδειξιν πολλῶν ἰσχυρῶν Κερκυραίων ὅτι, «ἀφ' οὗ ἡ ἀχάριστη πατρίδα του τὸν ἄφησε εἰς τοὺς πέντε δρόμους καὶ μάλιστα τὸν καταδιώκῃ κι ὅλα, θὰ ἦτο τιμὴ τῶν Λαυριωτῶν νὰ τοῦ ἐμπιστευθοῦν τὴν διεύθυνσιν τοῦ μουσικοῦ Σωματείου των». Ὅταν ἔμαθε τὴν πρότασιν ὁ Λιναρᾶς, ἐθάρρησε διὰ μιᾶς ὅτι τὸ πνεῦμά του εἶχεν ἐλευθερωθῇ τέλος ὡς διὰ μαγείας ἀπὸ ὅλον ἐκείνον τὸν συρφετὸν τῶν σκέψεων καὶ συλλογισμῶν διὰ τὴν αὔριον ποὺ ἐμυρμήχιαζαν εἰς τὰ ἐγκεφαλικά του κύτταρα χωρὶς νὰ χωστέῃ τίποτε εἰς αὐτάς, χωρὶς νὰ τὰς προκαλέσῃ ὁ ἴδιος καὶ χωρὶς νὰ ἦναι ὑποχρεωμένος καὶ χωρὶς κἂν νὰ δύναται νὰ τὰς ταξινομήσῃ διὰ νὰ συμπεράνῃ τί γυρεύουν ἐπὶ τέλους καὶ τοῦ ἐνοχλοῦν τόσο τὰ μουσικά του αἰσθήματα, ὥστε νὰ τοῦ τὰ χαντακώσουν, νὰ τοῦ τὰ παραλύουν καὶ νὰ τοῦ τὰ στιβάξουν ἀνάκατα καὶ ξεθυμασμένα εἰς τὰ βάθη τῆς ἀπογοητευμένης καρδιᾶς του. Καὶ ὡς νὰ ἦτον ἐρεβώδης οὐρανὸς ἡ ψυχὴ του ποὺ ξαναφαίνεται λαμπρὸς, ὅταν ὁ ἥλιος τὸν καθάρισῃ ἀπὸ τὰ συννεφώδη βουνὰ ποὺ τὸν ἐσκέπαζαν, τὸ ἴδιο καὶ τοῦ μαέστρου ἡ καρδιὰ αἰθρίασε κ' ἐφωτίσθηκε πάλαι διὰ μιᾶς ἀπὸ μουσικὰς ἐκλάμψεις μὲ τὴν φαινὴν εἴδησιν ὅτι διωρίσθη ἀρχιμουσικὸς εἰς τὸ Λαύριον καὶ δὲν ἔχει νὰ στενοχωρῇται εἰς τίποτε πλέον διὰ τὰς βιωτικὰς του ἀνάγκας. Καταληφθεὶς λοιπὸν διὰ μιᾶς τότε ἀπὸ νευρικὴν ἀνυπομονησίαν νὰ φύγῃ αὔριο, σήμερα, αὐτὴν τὴν ὥραν, τὴν ἴδιαν στιγμὴν ἂν εἶναι δυνατόν, μακρὰν τῶν ἀχαρίστων συμπατριωτῶν του, ἐβίασε τὴν οἰκογένειάν του, νὰ τὸν ἀκολουθήσῃ ὅπως-ὅπως, χωρὶς νὰ εἰδοποιήσῃ, χωρὶς νὰ χαιρετίσῃ κανένα, ἀπολύτως κανένα.

Ἀκολουθεῖ.

ΙΩ. Α. ΓΚΙΚΑΣ